

GORIŠKI LIST

Izhaja vsak četrtek ob 3. uri popoldne. Ako pade na ta dan praznik, izide dan poprej. Cena listu je: za celo leto 4 K, za pol leta 2 K. Za manj premožne: za celo leto 3 K, za pol leta K 1-50. Za Nemčijo je cena K 5, za druge dežele izven Avstrije K 6. — Uredništvo se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je pošiljati rokopise. —

Geslo:

Vse za vero, dom, cesarja.

Upravništvo se nahaja v Semeniški ulici št. 16 II. nadstr., kamor je pošiljati naročnino in oglase. Posamezne številke stanejo 8 vin. Oglasi se računijo po petih vrstah, če se tiskajo 1 krat 14 v, če se tiskajo 2 krat 12 v, če se tiskajo 3 krat po 10 v. Večkrat po pogodbi. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo. —

I. letnik.

V Gorici, 2. aprila 1914

9. številka.

Volitve v goriški mestni svet.

V nedeljo so se vršile volitve za III. razred goriškega mestnega sveta. Sicer se stokanje tržaškega »Piccola« ni izpolnilo prav tako kot so se bali nekateri Lahji, a vendar so pokazale volitve na naši strani tak uspeh, da se zdi, da »Piccolo« ni stokal zastoj. Te zadnje volitve so jasno pokazale, da goriški Italijani sami pri volitvah proti Slovencev ne opravijo nič. Slovencev je volilcev toliko, da bi kamoristom brez raznih pomočnikov predla tako trda, da ti bržkone popustili volitve in vse skupaj. Že sedaj jih je lomil tak strah in vendar so imeli toliko pomagačev, da je bilo teh več kot laških liberalnih volilcev.

Z magistratno stranko so namreč volili sedaj vsi mazzinjanci, nekaj laških socialnih demokratov, vsi Nemci in tudi pristaši krščansko socialne stranke, koje glasilo je »Eco«. Vsa ta truma se je zbrala proti nam in komaj je spravila skupaj dobro večino.

Med kandidati kamore so tudi mazzinjanci, ki so že od nekdanj škilili čez mejo. Sicer tudi glasilo magistratovcev »Corriere« navadno nima za avstrijske naprave in patriotične prireditve nikdar niti vrstice prostora. Za 60letni jubilej našega cesarja n. pr. »Corriere« ni prinesel niti ene vrstice, nikdar ne omeni ne rojstnega dne, ne godú Nj. Veličanstva, nikdar nima nobenega poročila iz vladarske hiše itd. itd.

Da so se ti gospodje in pa mazzinjanci, ki tako sovražijo vse avstrijsko, dobro razumeli, to je že razum-

ljivo, čudno in nerazumljivo se nam pa zdi, kako je šla, »patriotična« stranka laških krščanskih socialcev podpirati in voliti kamoristične in mazzinjanske kandidate. Ali je to patriotično? Zakaj niso postavili svojih kandidatov?

Reči je treba, da je napravilo jako mučen vtis na ljudstvo, ko se je zaznalo, da so nekateri pristaši laške krščanske stranke prav očitno nastopali za kamoriste, še bolj pa dejstvo, da je volil neki laški duhovnik z odprto glasovnico liberalne in mazzinjanske kandidate. Daleč smo prišli!

Enako čudno je vedenje naših goriških Nemcev, ki vedno glasno povdarjajo, da so najbolj patriotični državljanji, a pri prvi priliki gredo voliti mazzinjanske kandidate. Za dva mandata so baje Nemci prodali ves svoj tako slavljeni patriotični duh! Če niso marali voliti slovenskih kandidatov, naj bi bili ostali raje doma.

Celoten vtis je pač za magistratovce strašno uničevalen. Brez Nemcev in drugih podpiralcev bi kamora bila imenitno propadla; številke tako govorijo. Vsi Lahji sami zase so pravzaprav poraženi do tal, rešili so jih topot edino Nemci. Sedaj so razmerja precej jasna. Prihodnjič bo račun za gospode pri magistratu nekoliko težji, v nekaj letih pa čisto prekrizan. Takrat na svidenje!

Politični pregled.

Nov poslovni red za avstrijski parlament.

Listi poročajo, da si je predsednik našega parlamenta dr. Sylvester naročil iz Budapešte en iztis ogrskega po-

slovnika, ki je znan po svoji strogosti in železni disciplini, ki jo predpisuje. Mažarski list »Az Est« pravi, da misli naša vlada prikrojiti naš parlamentarni poslovnik po ogrskem.

Novi finančni minister

bode kakor zatrjujejo nekateri listi, dosedanji namestnik v Galiciji, vitez Korytowski. Na njegovo mesto pride baje knez Sapielha.

Češko-nemška pogajanja

so ukljub vsem svojim neuspemom še vedno na dnevnem redu. Sedaj so hoteli nemški poslanci alpskih dežel posredovati, toda od nemških poslancev na Češkem je bila ta ponudba odklonjena. Tako se ta zadeva vleče neplodno naprej in ko bode prišla zopet parlamentarna doba, bomo bržkone še vedno tam, kjer danes. Na Češkem so pač politične razmere nekam čudno zamotane in dokler ne poseže vmes energična roka, ne bo prišlo do sporazuma. Da pa sporazum ni nemogoč, je čisto jasno. Saj se je sporazum dosegel na Moravskem in Šleziji, kako da bi se ravno na Češkem ne. Ta zadeva pa ni le krajevne važnosti za Čehe, ampak za ves avstrijski parlament, kakor se je videlo ravno začetkom preteklega meseca.

Sporazum na Moravskem.

Na Moravskem so sklenile češke in nemške stranke novo pogodbo, ki se ozira posebno na podpore. V tej pogodbi je natančno določeno razmerje med obema narodnostima in koliko ima vsaka stranka dobiti. Šolstvo so popolnoma ločili, tudi meščanske šole so nemške zase, češke zase. Tudi razne zadruge se bodo razdelile po narodnostnem ključu. S tem se je deželi gospo-

darško dosti koristilo in prihranilo dosti brezpotrebni prepilov.

Hrvaški sabor

je bil te dni zaključen. Sedaj ima dober mesec počitnic in maja začne zopet novo delo. V novem zasedanju pride kot glavna točka na dnevni red deželni proračun in regulacija učiteljskih plač.

Nemški glas o dr. Mandiču.

Bosenski poslanec in podpredsednik deželnega zbora dr. Mandič, je bil kakor znano imenovan za namestnika deželnega šefa. Dr. Mandič zavzema tedaj prvo mesto v civilni upravi dežele. Graška »Tagespost« se pohvalno izraža o dr. Mandiču in pravi, da je bila njegova mirna, trezna in prevdarjena politika merodajna, da so ga postavili na tako važno mesto.

Berchtold in San Giuliano.

Sestanek našega in italijanskega zunanjega ministra, ki je bil že skoro šel po vodi, se bode vendar vršil dne 16. aprila. To vest so prinesli rimski merodajni listi kot popolnoma zanesljivo.

Nemški cesar in laški kralj

sta na zadnjem sestanku v Benetkah imela prav važne politične pogovore, posebno glede ozemlja v Mali Aziji, kjer imajo Nemci velika podjetja in železnice, a bi se tudi Lahji radi priklopili, če bi se dalo kaj dobiti. Posebno mislijo Italijani in Cilicijo, kjer imajo že koncesije za železnice. Na nas seveda ni pri tej razdelitvi nikdo mislil.

Ogrska opozicija proti trozvezi.

Znana ogrska parlamentarna opozicija je nastopila sedaj javno proti trozvezi in proti politiki grofa Berchtolda.

Otok Mokrácija.

Socialen razgovor.

(Dalje.)

Šivankič: Potemtakem nimate niti službe božje?

Dretič: Gotovo ne! — Kdo naj bi pa maševal? — In kje naj bi maševal? — Tukaj ni nobene cerkve.

Šivankič: O, potem je pa mnogo lepše pri nas doma! — Kaj pa počnete n. pr. o Božiču ali o Veliki noči?

Dretič: Hm, o Božiču praznujemo praznik v čast rastočemu dnevu, o Veliki noči pa praznik v čast oživljavači se naravi.

Šivankič: To je pa smešno!

Dretič: Ne le smešno, ampak naravnost neumno! — Glej, toliko smo agitirali, slepili sebe in druge, in nazadnje kaj smo? — Pogani — krščeni in nekrščeni! —

Šivankič: Če nimate ne duhovnikov, ne službe božje, ne cerkvâ, kako pa pokopujete?

Dretič: Pri nas sploh ne pokopujemo, temveč sežigamo mrliče, ker to zahteva državna postava.

Šivankič: Torej nimate pokopališč, kamor bi hodili obiskovat grobove svojih rajnikov?

Dretič: Seveda jih nimamo, saj bi bila to le nepotrebna potrata zemljišča.

Šivankič: Vidim, da se gre tu pri vas le za denar. In ker je država edini delodajalec in so vsi delavci deležni podjetnikovega dobička, imate gotovo desetkrat večje dohodke, nego jih imajo delavci doma pri nas.

Dretič: O, ti ljubi Šivankič, kako živahno domišljijo imaš! Verjemi mi, da mi je doma mnogo boljše šlo kot čevljarju, nego tu na tej poganski Mokráciji kot učitelju.

Šivankič: Ni mogoče! — Saj je vaša država popolnoma na ljudskospodarski podlagi ustanovljena, železni plačni zakon in kapitalistično produkcijo ste odpravili, podjetniški dobiček se deli, in ti trdiš, da si na slabšem, nego doma? — Kako to?

Dretič: Veš, boter Šivankič, v ljudski državi je treba cele armade urad-

nikov in vohunov, kateri gledajo vsakemu na prste, da prav dela, in potem zračunajo, koliko naj se posamezniku izplača za njegovo delo. Pri nas doma ni bilo vsega tega nič treba. Noben uradnik ni gledal čevljarju na prste, kako dobro in hitro dela; ta posel so opravljali odjemalci sami s tem, da so zahtevali, naj se dela dobro in po zmerni ceni. Tako je bil čevljar primoran, vestno delati, da ni izgubil odjemalcev. — Tukaj je pa vse drugače. Trop uradnikov in paznikov požre denara, da je groza, tako da ostane delavcem prav malo. Razven tega znajo višji uradniki na razne načine n. pr. s tem, da se dajo podkupiti, pridobiti si ogromnih svot. Potem pa izvemo od časa do časa, kako jo je ta ali oni s prisleparjenimi milijoni popihal z Mokrácije. — Ne, ne, ljubi moj, brez vere ne gre, pa ne gre! — Žalostnih razmer v socialistiški državi je krivo načelo: »Vera je posebna stvar«.

Šivankič: Med vami res ne bi želel biti pokopan.

Dretič: Ne boj se! — Pokopali te ne bodo, pač pa sežgali. Morebiti še poprej, nego se nadejaš. —

Šivankič: Groza me je, ko pomislim, kje sem. Koliko bolje bi bilo zame, ako bi bil ostal pri ženi in otrocih!

Dretič: Prazne želje, dragi moj! — Prepozno je!

Šivankič: O butica kratkoumna, kam si me pripravila!

Dretič: Prav praviš: — butica kratkoumna! Toliko let si prebiral socialdemokratske časnike, a potrudi se nisi, da bi malo pomislil, kaj pomeni to: »Vera je zasebna stvar«.

Srečko: Tak, glej, Janko, je konec povesti o socialdemokratskih nebesih na otoku Mokráciji.

Janko: O ti šmentrana sleparija! — Kdo bi bil verjel, da ima načelo: »vera je zasebna stvar« take posledice v javnem življenju! — Dragi moj, veš kaj? — Jaz ostanem pri svoji veri. Če mi je katoličan ime, hočem tudi v resnici katoličan biti in ostati! — Nikdar naj kdo ne poreče o meni: Hinavec je bil! — Ne, tega ne! — Zatorej pa — Mokrácija — z Bogom! — z Bogom zavodno! —

Konec.

Zanimivo pri tej stvari je, da je voditelj opozicije, grof Miha Karoly, vsak grofa Berchtolda, katerega politiko obsojal kot slabo.

Lovčen in Avstrija.

Zadnji čas se je pisalo po listih, da se je Avstrija pogajala s Črnogoro glede nabave gore Lovčen (1763 m) ki strahovito dominira Boke Kotorske. Sedaj pa poluradni listi te vesti demantujejo, češ, da bi bila Italija proti temu tudi če bi Črnogora hotela odstopiti Lovčen Avstriji.

Netranji nemiri na Angleškem.

Toliko kot zadnje dni se že dolgo ni slišalo o angleški domači politiki. Irsko vprašanje je zopet na dnevnem redu in vse angleško časopisje s parlamentom vred je po koncu. Ta zadeva je že stara. Že bivši minister Gladston je svoj čas obečal katoliškim irskim poslancem, da jim bo dal samostojen državni zbor, tako da bodo v domačih zadevah neodvisni od angleškega parlamenta v Londonu. Sedanji minister Asquith je storil Irce, ki so vedno zanj glasovali, isto obljubo in tudi predložil zbornici v Londonu tozadevni zakon. Na Irskem pa živi v Severnem delu očka tudi nekaj protestantov v provinci Ulster in ti so se sedaj uprli, češ, da oni nočejo biti odvisni od irskih katolicanov. Vlada je v silni zadregi, ljudstvo je razdivjano in poklicati je bila treba vojaštvo proti upornim protestantom. Najhuje je bilo pa to, da so nekateri častniki izjavili, da se ne pokorijo poveljem in ne gredo proti upornikom. Kako se bode stvar razmotala, je težko reči, a upa se povsod, da bode minister Asquith našel pravo pot iz te hude politične krize.

Vojne priprave na Francoskem.

Francoska zbornica je obravnavala zakonski načrt, ki dovoljuje vojnemu in mornariškemu ministru izdatek dveh milijard frankov, ki naj se porabijo za narodno obrambo. Za 2000 milijonov se gotovo da marsikaj nakupiti in reformirati.

Ruske priprave.

Kakor poročajo listi, misli Rusija poleg peštva posebno povečati konjenico. V kratkem se ustanovi 19 novih kavalerijskih polkov. Pri artileriji se poveča v vsakem koru število topov od 108 na 144. V okrajih Varšava in Vilna ob avstrijskonemški meji se ustanovi po en kor na novo.

Iz Albanije

so prišla oni teden poročila, da so tam nastali hudi spori in prepiri med posameznimi rodovi, tako da je bilo že proglašeno obsedno stanje. Te vesti sicer niso bile do pike resnične, a nekaj je gotovo res. Iz Epira ob albanski meji prihajajo namreč dan na dan vesti o hudih pobojih med tamošnjimi prebivalci, ki so se proglasili za samostojne. Grška vlada se seveda prav nič ne briga, da bi te razmere uredila, zdi se, da te nemire še podpira proti Albaniji. V južnem delu Albanije so veliki neredi z grškimi vojaki, ki še vedno niso zapustili albanskih tal, čeravno bi bili to morali storiti že do 31. preteklega meseca. Te dni se bode albanski knez proglasil za kralja, cesar mu pa seveda nikdo ne bode zavidal. Vkljub temu, da razni listi skušajo potajiti albanske anarhistične razmere, je vendar jasno, da je Albanija in njeno prebivalstvo še daleč od vsega, kar se imenuje civilizacija in omika. Razne tolpe še divjajo po deželi in ob južni meji je bilo ravno zadnje dni pobitih okoli 20 orožnikov, ki so bili v službi albanske vlade.

Darovi.

Jubilejni darovi za »Slov. sirotišče«:

P. n. g. Franc Novič, krojaški mojster, 1 K.

Družina Tutta daruje K 2 — za Slovensko sirotišče kot nadomestek znane gospodu iz Livade za uporabo podplatoev za pot iz Livade na c. kr. policijo.

Slavno županstvo občine Renče 10 K.

Sklad »Slov. sirotišča«:

V Tomaju in v Šepuljah se je nabralo 41 K 10 v.

Novice.

Za uravnavo Soče in njenih pritokov. Ta teden se vršijo komisijonelni obhodi po raznih krajih naše dežele, koder se bodo regulirale reke ter hudoourniki. V torek je bila komisija po Vipavski, Braniški in Raški dolini. — Včeraj ob dolenjem toku Vipave, ob Lijaku, v Renčah, Rubijah in Sovodnjah. Danes si je komisija ogledala gorenji tok Soče, potem Bačo in Suhi potok. Jutri se bo sestavil v Trstu zapisnik. V soboto se bo vršila v Trstu seja komisije za uravnavo naših voda.

Porotno sodišče. V ponedeljek se je imela vršiti pred tuk. porotnim sodiščem kazenska obravnava proti odgovornemu uredniku lista »L'Eco del Littorale«, katerega je tožil deželni tajnik v p. dr. Pettarin zaradi razžaljenja časti potom tiska. Ta obravnava je bila že dvakrat preložena in tudi v ponedeljek se ni vršila, ker je kakor se je brzojavno sporočilo tržaškemu »Piccolo« dr. Pettarin odstopil od tožbe. »Piccolo« poročevalec pravi, da sta se stranki na lep način poravnali, a da domači listi o tem ne bodo ničesar pisali. Zgodilo se je to baje že v petek ali v soboto in posledica te poravnave je bila, da so »Eco«-vi pristaši v nedeljo z večjim navdušenjem glasovali za mazzinijance in za »giudeo-liberali« kakor je svoj čas imenoval dr. Bugatto italijanske liberalce; kajti znano je, da je za to listo neki italijanski duhovnik glasoval naravnost z odprto glasovnico.

V torek je pričela kazenska obravnava proti odgovornemu uredniku lista »Novi Čas« Šinigoju in proti uredniku istega lista Kremžarju. Toži ju kobariški župan in deželni poslanec Miklavč zaradi neklih člankov v »Novem Času«, v katerih se je Miklavču očitalo, da se je pred pričami izrazil da ni Boga. Razpravi predseduje deželnosodni svetnik Sterlé. Votanta sta deželnosodna svetnika Strausgitl in pl. Fröhlich. Tožitelja zastopata dr. Gabršček in dr. Donati, zatoženca pa dr. Pavletič. Porotna klop je mešana, namreč 7 Italijanov in 5 Slovencev. Zaslišanih je bilo 17 prič. Obravnava se bode nadaljevala v petek ob 9. uri predp.

Včeraj se je vršila kazenska razprava proti Francetu Prezelj iz Zakojice. Tožen je bil radi ubojstva in javnega nasilstva. V noči od 14. na 15. februarja t. l. so se zbrali v hiši Franceta Stucin iz Zakojice domači fantje in dekleta. Bila je nekaka veselica o priliki poroke Stucinove hčere Marijane, ki se je imela izvršiti one dni. Okolo polnoči sta prišla tja tudi Anton Obid in France Prezelj. Anton Obid je skočil skozi okno v hišo ter začel plešati, dočim je France Prezelj ostal zunaj pri oknu. Stara Štucinka je hotela okno zapreti, njen mož France pa je prišel iz hiše ter je pozval Prezelja naj gre v hišo ali pa preč in ni treba tam okoli vohuniti. Prišlo je do tega, da je Prezelj potegnil nož ter z njim tako močno ranil v nogo Štucina — prerazal mu je namreč žilo — da se je Štucin, prišedši v hišo, zgrudil na tla ter kmalu potem izdihnil dušo. Prezelj je dejanje priznal, izgovarjal pa se je, da je še-le takrat potegnil nož, ko ga je Štucin dvakrat vdaril s palčico ter ga hotel še 3krat. Takrat da je, da bi se branil, zamahnil z nožem in Štucina z

njim zadel, ne imajoč nobenega slabega namena. Prezelj je bil obsojen na 8 mesecev ječe.

Pred c. kr. komisijo za občne ljudske in meščanske šole v Gorici se prično prihodnji izpiti ne — kakor se je javilo od neke strani — dne 16. aprila t. l., ampak še le v ponedeljek, dne 4. maja t. l.

Dotične prošnje naj bodo vsaj do dne 30. aprila t. l. v rokah ravnateljstva.

Razglas. Ker se na javni dražbi občinskega lova davčne občine Ozeljan ni doseglo ponudbe, se bode vršila dne 9. aprila ob 9. uri predpoldne druga javna dražba, na kateri se odda lov lahko tudi po nižji nego sedanjí vsklicni ceni. Drugače veljajo odredbe razglasa c. kr. okr. glav. od dne 28. II. 1914 št. 3070 I-14.

Zaprta most med Zdravščino in Gradiščem. Most med Zdravščino in Gradiščem je v tako slabem stanju, da se je bati, da se podere. Zato je bil ta most od petka dalje zaprt in prehod prepovedan. Kdor je hotel v Gradišče, je moral do postaje Zagraj. Ker je pa Sočina voda padla so ta teden most zopet odprli.

Nedeljski vlak iz Trsta v Gorico in nazaj bo pričel voziti od prihodnje nedelje dalje.

Izredni nabor. 20. marca 1914. — Predstavilo se je 92, potrjenih je bilo 49 mladeničev. Dne 27. marca 1914: Predstavljenih je bilo 75 mladeničev; potrjenih 43.

Visoki obiski na Primorskem. Minoli etden je obiskal prestolonaslednika Franca Ferdinanda v Miramaru nemški cesar Viljem II., ki si je ogledal tudi Trst. — V Cpatiji se je mudila pri proslavi 70-letnice princa Filipa Koburškega bolgarska kraljica Eleonora.

Volitve v občni pokojninski zavod za Primorje, Kranjsko in Dalmacijo v Trstu so imele sledeči izid: Italijani imajo 28, Nemci 8 delegatov. Namestniki pa so sledeče porazdeljeni: 22 Slovanov, 6 Italijanov in 8 Nemcev.

Samo malo dobre volje je treba!

»Frzem Mzifael Begusu — Mzenski Rüt N.o 59 — pasta graho v abales kistellandu« se glasi naslov na pisemskem ovitku, ki bi se moral glasiti: »Herrn Mihael Beguš Nemški Rüt št. 59 — pošta Grahovo ob Bači — Küstenland« in katerega se pisal Rumun iz Kaposvara našem rojaku. Naš rojak je pismo tudi prav prejel, iz česar se vidi, da so naši poštni uradi jako dobro urejeni in da so slučaji, ko vračajo razni uradniki pošiljatve le gole šikane.

Slovensko planinsko društvo. Redni občni zbor osrednjega društva se bo vršil 4. t. m. ob 8. uri zvečer v »Nar. Domu« v Ljubljani.

Spomenik zrakoplovcu nadporočniku Elsner-ju. Kakor poročila »Tagespost« postavijo ponesrečenemu zrakoplovcu Elsnerju spomenik vrh Triglava, katerega je omenjeni preplul lanske leto, ko je letel v zrakoplovu z Dunaja v Gorico. Spomenik odkrijejo meseca oktobra in sicer o obletnici, ko je Elsner preletel Alpe.

Parobrodna voznja po Ljubljani. Kakor poročajo, namerava večja podjetna družba otvoriti na Ljubljani parobrodni promet. Več malih parnikov je bajé že kupljenih v to svrhu. Promet se bo vršil od Ljubljane do Vrhnike in nazaj.

Pod vlak se je vrgel blizu Galežana v Istri 25-letni Anton Demariu. Vzrok: neozdravljiva bolezen.

Grozen umor v Istri. V bližini Poreča se je zgodil te dni grozovit zločin. Kmet Ivan Fribetič je šel s svojo ženo Marijo iz Poreča domov. Oba sta sedela na vozu in se razgovarjala. Ko sta

prišla čisto blizu doma, je počilo izza vogla več strelav in kmetica je padla mrtva na tla. Tudi konj je bil ranjen. Fribetič je videl dve moški osebi, ki ští bežali od hiše, a kdo sta ta dva zločinca, še ni znano. Bržkone je kako maščevanje.

Vreme na dan sv. Ruperta je pomisljivo za celo poletje, posebno pa za mesec juni, kateri je tak kot je bil dan sv. Ruperta. Ljudska vera da dosti na tega vremenskega vreroka. »Če so ob Rupertu lepi dni, se seno lahko suši«, pravi kmečki pregovor in zdi se, da ima večkrat prav.

Za vsprejem gojencev v mornariško akademijo na Reki morajo biti prošnje najkasneje do 30. junija pri vojnem ministerstvu (mornariški oddelek). Pogoje itd. se izvedo proti pristojbini 40 vin. pri ravnateljstvu zavoda.

Pri vojaških vajah v zagrebški okoličici so vojaki 70. in 25. pešpolka ostro streljali na častnike, ne da bi pa koga zadeli. Freiskava je bila nevspešna.

»Lega nazionale« v Tridentu. Tridentinska podružnica tega društva je prva za tržaško. Članov ima 2500 in sicer iz vseh meščanskih slojev. Letni dohodki so znašali 23.375 K. Za obdaritve otrok je društvo izdalo v štirih zadnjih letih 18.178 K. Lani se je razdelilo samo obleke za 5530 K. Te svote niso majhne in kažejo dovolj, koliko žrtvujejo Italijani za šolstvo in potujčevanje tuje dece.

Dvornarije so okradli do sedaj neznaní zlikovci v Galiciji blizu Krakova. Vzemli so prvo železno vrata, potem navrtali težko železno blagajno in odnesli iz nje 25.000 K, ki so se ravno nahajale notri. Nekaj hranilnih knjižic in vrednostnih popirjev so pustili.

Veliki zameti na Tiroiskem. Zadnje dni je po Tiroiskem snežilo prav izdatno. Snega je sedaj čez tri metre na debelo. Več plazov je drlo v doline, tako da so ceste in železnice na večjih krajih bile zadelane s snegom. Na južnem Tiroiskem proti Italiji je pa najlepše spomladansko vreme.

Vihar v dunajski okolici. V dunajski okolici, posebno pa po planini Rax je divjal zadnje dni marca vihar z me-težem.

Povodnji na Hrvaškem. Iz Zagreba poročajo o velikih povodnjih, ki so nastale v Posavju. Voda je pobrala vse setve. Več hiš je podrtilih. Veliko število konj in goveje živine je vtonilo. Škoda je jako velika.

Slavonija pod vodo. V vzhodnem delu Slavonije proti Srbski meji je ves nižji svet pod vodo. Vse reke so silovito narasle in prekoračile bregove. Deževalo je z vetrom več dni zaporedoma. Več vasi je čisto pod vodo.

Zemlja se je utrgala v Klavžetu v videmskem okraju v Italiji. Svet blizu Klavžeta je gorat in strm in zadnji deževni dnevi so v tem gziru dosti pripomogli k tej nesreči. Gori na vrhu sedaj zdrknjenega grebena je bila namreč mala lokev, kjer se je nabirala voda. V sled dolgotrajnega deževanja v preteklih dveh tednih se je zemlja razmehčala in začela počasi drčati v dolino.

Ta zemeljski plaz je zavzel širokosti več sto metrov in kar zadene, seveda vse stre in zlomi pod sabo. Kakih 20 hiš je že podsutih, ljudstvo je v onem kraju silno zbegano in prestrašeno. Ponoči nikdo ne spi, po večini so ljudje zunaj na prostem. Plaz gre počasi dol v dolino in grozi večji naselbini kakih 70 hiš. Ustaviti te silne zemeljske mase ne more nikdo. Vojaštvo je sicer na licu mesta, a le za to, da brani ljudem preveč blizo. Razni zastopniki laških oblasti so zbrani na licu mesta, škef videmski je sam podal na kraj nesreče, da tolaži zbegano ljudstvo. Kar plaz zade-

ne, vse je končano, bodisi hiše, polje travniki, ceste itd. Prizor je naravnost grozen. Kakor kak strahovit zmaj se vali ta zemeljska plast v dolino in pokoplje pod seboj vse, kar zadene. Škoda bo seveda velikanska. Toliko sto ljudi je brez strehe, pokončano je polje in obdelana zemlja, razdrte so poti in ceste. Kaj takega ljudstvo ne pomni v teh krajih, to kar se je zgodilo pred leti nad Lokavcem na Vipavskem, to je prava malenkost proti temu groznemu pojavu.

10.000 K podpore daje vojaška uprava onim, ki bi si hoteli nabaviti gotov tip tovornih avtomobilov, ki stanejo po 26.500 K eden.

Stanje sv. Očeta. Kakor poročajo nekateri listi, je stanje sv. Očeta precej neugodno. Obraza je zelo bledega, glas je truden in bolj mrtev. Vendar deli sv. Oče po potrebi še avdijence.

Pozor. Krasne razglednice o ustoličenju koroških knezov je izdala slovenska kršč.-soc. zveza za Koroško. Razglednice so zelo krasno izdelane in predstavljajo ustoličenje koroških knezov. Slika je fotografski posnetek znamenite zgodovinske slike Jos. Ferd. Tromlerja iz l. 1740. Slovenci! kupite te razglednice v tem jubilejnim letu ustoličenja. Cena komad 12 h, 100 kom. K 10. Dobijo se: Slovenska kršč.-soc. zveza za Koroško v Celovcu Hotel Trabesinger.

Velike povodnji na Ogrskem. Na Ogrskem so imeli zopet velike povodnji in viharje. Donava je silno narastla in stopila v večih krajih čez bregove ter poplavlila več tisoč oralov rodovitnega sveta. Več ogrskih in slavonskih železnic je moralo ustaviti ves promet, ker so proge pod vodo in po večini tudi porote. Več hiš je voda izpodkopala, da so se podrle, več mlinov je povodenj popolnoma odnesla.

Grozna povodenj v Srbiji. Zadnje dni so vse srbske reke jako narasle. Sava, Donava in Drina so preplavile vse doline. Belgrad je deloma pod vodo. Po celi Srbiji ne gre noben vlak ne nobena pošta. Parobrodna družba na Donavi ne vozi. Ekspresni vlak v Carigrad stoji že od petka, ker je proga razdrta. Škoda bode zopet strahovita, beda velikanska. Mesto Belgrad je čisto odtrgano od dežele, ker ne more nikdo v mesto in nikdo iz mesta.

Viharji ob Azovskem morju na južnem Ruskem so zopet napravili strašno škodo, katero cenijo nad pol milijona kron.

Viharji na Francoskem. Na franc. obali proti Atlantskemu morju so bili te dni strahoviti viharji. Francoska vojna luka Brest je najbolj trpela. Tri parnike je vihar razbil in potopil, moštvo je po večini vtonilo. Več dni že je deževalo kar nepretrgoma, tako da so tudi reke že grozovito narasle. Takih katastrof ni bilo od l. 1910, ko je bila znana grozna povodenj na Francoskem.

Medicinska fakulteta v Belgradu. Srbska vlada je sklenila, da se ustanovi na srbski univerzi v Belgradu tudi medicinska fakulteta, katere do sedaj še ni bilo. Z ozirom na zadnje pridobitve bode sedaj tudi potreba po zdravnikih dosti večji. Vlada se pogaja z raznimi Slovanskimi strokovnjaki, ki jih namerava poklicati v svojo službo.

Mestne vesti.

m Izid občinskih volitev v III. volivnem razredu. V nedeljo so se vršile v Gorici občinske volitve za III. volivni razred. Vseh vpisanih volivcev je bilo 978. Glasovnic je bilo oddanih 850, ki so bile vse veljavne. Slovenski kandidatje so dobili 338 do 340 glasov, italijanski kandidatje 508 do 512 glasov. — Če se pomisli, daje volilo za

italijansko listo 114 Nemcev, je pač razvidno, da bi bili italijanski kandidati, za katere so glasovali italijanski liberalci, mazzinijanci in italijanski socialni demokratje v slučaju, da bi Nemci glasovali s Slovenci, grdo propadli; kajti slovenskih in nemških glasov je bilo 454, italijanskih pa le 398. Te številke pač dovolj jasno dokazujejo, kako otroče je italijansko vpitje po goriških ulicah »Evviva Gorizia italiana«!

m Goriške mestne volitve za II. razred so se vršile danes. Slovenski kandidatje so dobili 288 italijanski in nemški pa 590 glasov.

Moč laških magistratovcev je silno majhna. To se je jasno pokazalo pri zadnjih volitvah za III. razred. **Ako bi bili ti gospodje kaj močni, bi morali v interesu italijanstva odkloniti vsako nemško pomoč** kot nezdržljivo z idejami goriških kamoristov. Toda zgodilo se je nasprotno — magistratovci so prosili za nemško pomoč in obečali dva mandata Nemcem. Povera Gorizia italiana!

m Kdor drugim jamo koplje — bi lahko rekli mi o goriških Lahih, ki tako pridno rujejo in vrtajo proti nam. Sedaj so si za dva mandata najeli še Nemce, da jim pomagajo kopati jamo. Radovedni smo le, kdo bo vanjo padel. Na južnem Tirolskem laški listi strašno tožijo, da Nemci prodirajo v njih ozemlje, da jim potučujejo njih otroke itd. Da bi se Lahom tudi na Goriškem tako ne zgodilo, da bi oni sami padli v tisto jamo, katero so izkopali proti nam. O pravem času Lahi niso hoteli razumeti migljaja za pravo med domačima narodnostima.

Radovedni smo, kako bodo vozili na magistratu z nemškimi svetovalci in kako bodo še nadalje trobili, da je Gorica »italiana«. Zdi se, da padajo že sedaj v tisto jamo!

m Napadov na posamezne Slovence v nedeljo po občinskih volitvah v Gorici ni manjkalo. Grdi, zahrbtni napadi kot za časa Mazzinija so se izvršili posebno zvečer od strani laške družali in le tam, kjer so bili Slovenci sami ali pa v manjšini. Tko se je spravila deseterica teh junakov na Verdijevem tekalističu na odvetniškega koncipijenta g. Luce Treota in ga brez povoda pretepla do krvi. Na glavi ima več ran in čeljusti so pobite. Vrgli so ga ob tla in še na tleh ležečega topli. Suknjo so mu na treh krajih prebili z ostrim predmetom in ni izključeno, da je bil to nož ali celo — stilet. Prav hudih pretefov pa ni bilo.

m Skod »Skalnice« bo na cvetno nedeljo dne 5. aprila t. l. ob 4. pop. v cerkvi sv. Ivana. — Odbor.

m Občni zbor krajevne skupine Gorica avstr. morn. društva. Dne 25. marca se je vršil tretji redni občni zbor krajevne skupine Gorica avstr. mornariškega društva.

Društveni predsednik namestn. svetovalec Anton Rebek pozdravi zborovalce v nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku ter predstavi nato kakor zastopnika politične oblasti c. kr. okrajnega komisarja Josipa Žnidarčič. Med navzočimi se je opazilo: častna predsednika ekscelenci tajnega svetnika Hermana barona Spaun ter generala pehote Albina barona Teuffenbach, podpredsednika krajevne skupine; dana gosposke zbornice ekscelenco barona Locatelli, kontre-admirala v p. Avgusta Gratzl, dvornega svetnika Tischler, majorja Karola Willigut i. m. d.

Po odobritvi poročila o delovanju ter o blagajni je naznanil predsednik da je gospod dvorni svetnik Tischler iz osebnih ozirov odložil svoje mesto kakor društveni blagajnik. Pri tej priliki se je predsednik spomnil s toplimi za-

hvalnimi besedami dosedanjega požrtvovalnega delovanja zaslužnega činovnika.

Odstop gospoda c. kr. namest. tajnika dr. Viljema Baltič vsled premeščenja se je tudi z obžalovnajem vzel na znanje.

Z besedami globokega čustvovanja se spominja predsednik smrti treh članov krajevne skupine, gospoda deželnega glavarja dr. Alojzija Pajer de Monriva ter gospodov c. kr. colninskega nadzornika Ivana Franca Trost ter g. Ivana pl. Neugebauerja. Minolo društveno leto pa je prineslo tudi vesele dogodke. Predvsem 50-letni rojstni dan Nj. c. in k. vis. prejasnega g. nadvojvode Franca Ferdinanda, ob kateri priliki je poslala krajevna skupina vdano-stni brzojav visokemu protektorju mornariškega društva.

Osemdesetletni rojstni dan gospoda predsednika krajevne skupine ekscelence barona Spaun se je praznoval s tem, da se je odposlala splošno cenjenemu jubilarju posebna deputacija.

Na volitvi predstojništva so bili voljeni oziroma zopet izvoljeni:

Predsednikom namestn. svetovalec Anton Rebek, njegovim namestnikom Albrecht grof Coronini-Cromberg, drugim namestnikom kontre-admiral v. p. August Gratzl, poslovodnim članom predstojništva c. in k. major Karol Willigut, zapisnikarjem Odo marki Gozani, njegovim namestnikom g. Lucijan Spazzapan, blagajnikom vladni svetnik Miroslav Šimzig, njegovim namestnikom okr. komisar Josip Žnidarčič.

Svetovalcem: župan Jurij Bombig, profesor v. p. Ivan Berbuč, predsednik okrožne sodnije dvorni svetnik Henrik Cazafura, ekscelencia tajni svetnik Jurij baron Locatelli, deželni svetnik v p. dr. Alojzij Pettarin, predsednik trgovske zbornice Josip Venuti; namestnikom: Dr. Dragotin Treo, nadštabni zdravnik dr. Kapper, baron Maks Kuhn; poslovničica in vložnica tvrdka Ignacij Steiner.

Po rešitvi dnevnega reda se je dvignil društveni predsednik k sklepnemu govoru. V istem se je zahvalil vsem poslovateljem in članom za delavno in požrtvovalno pomoč, kateri je pripisovati okolnost, da se je vdomačila želja za pospeševanje domače mornarice v najširših slojih prebivalstva. Društvu je pristopilo korporativno do svršetka leta 1913 26 občin goriškega okraja s približno 30.000 osebami. Ako tudi ne pomenja to posebno okrepčanje društvenih sredstev, se je vendar posrečilo vzbuditi tudi v narodu zanimanje in navdušenje za visoke društvene cilje. Ta moralni uspeh naj brani in ga množi društvo kakor dragocen biser.

Društveni predsednik stavi končno z navdušenjem sprejeti predlog, naj se odpošlje Nj. c. in k. visokosti nadvojvodi Francu Ferdinandu udanostno brzojavko.

Ravnotako je poslalo društvo pozdravno brzojavko predsedniku centralne zveze mornariškega društva Nj. jasnosti Alojziju princu Liechtenstein.

m Vojaška vest. Včeraj ob 6. uri zv. je prispel v Gorico z Dunaja 10. trdnjavski topničarski bataljon. Na državni postaji ga je pričakovalo častništvo in drugi zastopniki civilnih oblasti. Vojaška godba je s sviranjem pozdravila došlece ter jih spremljala do stare vojaške bolnišnice, kjer je bataljon začasno nastanjen.

m Goriške ulice so včasih pravo dirkališče, vsaj tako mora soditi n. pr. kak tujec, ki vidi kako neusmiljeno drivijo razni motoristi in drugi bencinkerji po ulicah. V nedeljo popoldan je kot divji drvil parkrat gori in doli po Korzu nekov Fantina z motornim kolom,

tako da je človek bil vesel, da je bil da-leč v strani. Policaj ga seveda nobeden ni videl.

m Radi tatvine so bili aretirani že večkrat kaznovani ptički Franc Brajnik, Franc Teusig in Filip Šuligoj. Ti trije so osumljeni, da so okradli urarja Šuligoja na Blanči.

Central Bio ima te dni zopet jako zanimive vsporede. Posebno ugajajo občinstvu pokrajinski posnetki po naravi. Danes in jutri bomo videli Bolonijo. Včeraj smo videli Spljet Na ta način nas bo Central Bio seznanil tudi z drugimi kraji. Poset kinematografskih predstav v Central Bio je vsled tega jako priporočljiv.

m Velikanski cirkus »Charles« znan po celi Evropi po svojih akrobatih, zverinjskih pride v par tednih v Gorico.

Goriška okolica.

g Iz krogov briških kolonov smo prejeli ta-le dopis, ki ga tu objavimo, da se slišijo o tem različna mnenja: — Briški koloni sodijo, da je zakon o kolonskih pogodbah, kakor ga je sklenil deželni zbor v zadnjem zasedanju, zelo pomanjkljiv.

§ 6. se glasi, da »**mora kolon izročeno mu posestvo oskrbovati in rabiti po navodilih gospodarjevih in v zmislu pogodbenih dogovorov**«. Kaj pomenjajo besede: »**po navodilih gospodarjevih**«? Ali ne zadostujejo besede: »**v zmislu pogodbenih dogovorov**«? Vprašamo, ali se ne daje s tem paragrafom gospodi pravica, da sme svojevoljno dajati in spreminjati svoja navodila in s tem delati krivico ubogemu kolonu. Ta točka se mora na vsak način premeniti!

§ 7. je na vsak način bolj pametno izražen v vladnem načrtu nego v načrtu deželnega zbora. Vladni načrt naj bi obveljal! Deželni zbor je namreč sklenil tako-le: »Spravljanje pridelkov, katerih del bodisi določen bodisi razmeren pripade gospodarju, se more pričeti le z gospodarjevo pritrditvijo. Te pritrditve ni treba v nujnih slučajih, da se odvrne preteča škoda, toda kolon je dolžan to takoj naznaniti gospodarju«. Vladni načrt pa, ki se ozira nekoliko več na kolona, se je glasil: »Kolon sme pričeti s spravljanjem pridelkov šele ob v kraju običajnem pričetku drugega dne po preteku dneva, kate-rega je obvestil gospodarja o predstoječem spravljanju pridelkov. Pridelki se morajo porazdeliti tekom dveh dni po dovršenem spravljanju«.

Deželni zbor je dalje črtal cel § 9. ki je za kolone zelo važen. Briški koloni protestirajo proti takemu zakonu, kakoršnega je skrpupal deželni zbor.

Prav tako je tudi § 10. deželnega zakona nedostaten in je vladni načrt veliko boljši.

Po § 19. deželnega zakona je le na videz odpravljena robota, v resnici pa jo ta paragraf znova določa. Ta odstavek zakona se namreč glasi:

»Neveljavni so dogovori a) da mora kolon opravljati gospodarju ali drugi osebi ročna ali vozna dela brezplačno ali proti plačilu, ki je manjše od v kraju običajne dneve ali voznine«. V zmislu tega paragrafa bo moral vendar-le ubogi kolon delati in vozariti, kadarkoli bo gospodar to zahteval. Res je, da mu je za to določena plača, toda kolon bo vendar-le suženj gospodi. Tega brisko kolonstvo noče več! Proč s suženjstvom!

Krivična je v tem paragrafu tudi določba pod črto f), da mora namreč ubogi kolon brezplačno prevažati gospodarjev delež od kraja, kjer se pridelava, do kraja, ki ga določi gospodar v razdalji čez 8 kilometrov v ravani ali 2 kilometra v Brdih. S tem briški

koloni nismo zadovoljni. Tudi to je suženjstvo, ki ne sme biti. Ubogi kolon nima včasih niti volov in naj spravi pridelke na dom gospodarjev, ki ima mnogo živine! To prevažanje sne kolonu še to malo dobička, ki bi ga imel.

V deželnem zakonu glede kolonskih pogodb je še mnogo hib, o katerih hočemo še resno govoriti. Za danes rečemo le, da ima novi zakon toliko pomanjkljivosti, **da bo za kolone odslej še slabše kot do sedaj!** — Nekateri listi so res hvalili novi deželni zakon, a mi koloni, ki bolje poznamo razmere, ga prav nič ne hvalimo. Delovati hočemo na to, da se vse krivičnosti odpravijo. Bliški koloni.

g Dornberg. V torek 31. marca je bil pri nas komisijonelni ogled za regulacijo Vipave. V komisiji so bili zastopniki ministerstva, namestništva, dežele in okraj. Glavarstva pod vodstvom Visokorodnega gospoda c. kr. namestnika, kneza Hohenlohe in dež. glavarja Preč. msgr. dr. Faidutti. G. namestnik je izrazil svojo zadovoljnost nad tem, da se je vendarle prišlo do te potrebne regulacije. Z delom se prične po Vel. noči. Po kcsilu sta obiskala gospod c. kr. namestnik, knez Hohenlohe in dež. glavar dr. Faidutti našega g. župnika. Ob 3 urah 22 min. so se gospodje odpeljali z vipavskim vlakom v Dobravlje, da si ogledajo tamošnji del Vipave. Veseli nas, da je prišlo do te regulacije, za kojoj se je pogajalo kakih 30 let, in upamo, da se še to poletje ta hudomušna Vipava tako vstruži, da ne bode delala več škode našemu polju.

g Strokovna nadaljevalna šola za zidarje v Renčah. Vabilo k slovesnemu sklepu šoskega leta 1913—14., ki se vrši v šolski dvorani v nedeljo 5. aprila ob 3 in pol popoldne. Sklep je združen z razstavo šolskih izdelkov.

g Streljanje goriške garnizije na hribu Sabotinu. Goriška garnizija bode ostro streljala na severno od Podsabotina in Podsénice ležečem hribu Sabotin. Strelna črta je od zahoda proti vzhodu v smeri proti vrhu Sabotina. Streljalo se bode od 7. ure zjutraj do 2. ure popoldne in sicer dne 18., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 27., 28., 29., 30. aprila ter 1. in 2. maja. — Ob deževnih dnevih se ne bode streljalo. — Nevarni prostor bode zaznamovan z zastavami ter bodo postavljene tudi vojaške straže. Kje in kedaj se bode vršila razprava glede odškodnine se oglasi pozneje.

g Redek slučaj. — Poročajo nam, da je koza posestnika Ivana in Marijo Cučič, iz gorenje Vrtojbe št. 88, skotila 29. marca 4 mladiče; in sicer 3 samice ter 1 samco.

g Dornberg. Dne 12. t. m. se je predstavilo vojaški naborni komisiji v Gorici prostovoljno sedem mladeničev iz naše občine, ki so bili potrjeni v vojake. Kmalu bodo vsi naši »Orli« pri vojakih. Zopet dokaz, da telovadba krepi telo.

g Dornberg. V sredo na Marijino oznanenje, samo imeli javno češčenje Najsvetejšega. Čeravno je bilo prav slabo vreme, bila je naša župna cerkev polna čestilcev sv. R. T. Zjutro nas je pristopilo okrog petsto k sv. obhajilu. Ob sklepu je imel slavnostni govor preč. g. P. Bernardin. Kristus, kralj ve, poplačaj trud in daj svoj blagoslov.

Tolminski okraj.

t Iz Hudajužne. Znani most čez potok Bača na dovozni cesti k žel. postaji Hudajužna se je v toliko popravil, da bo še eno leto lahko odgovarjal potrebam. Zakaj se letos ne zgradi še nov most, so sledeči vzroki. Cestni odbor tolminski je napravil za ta most načrt, ki pa ni ugajal železniški upravi. Že-

lezniška uprava ima namreč po deželnem zakonu prispevati $\frac{1}{3}$ stroškov za dovozne ceste in za potrebne mostove. Železniška uprava pa je po svojih organih napravila drug načrt za ta most in na podlagi troškovnika bi imela prispevati občina $\frac{1}{3}$ stroškov. O ti zadevi je izdal deželni odbor na županstvo Grahovo sledeči odlok: »V smislu deželnega zakona z dne 29. novembra 1902, odpade za zgradbo novega mosta na dovozni cesti k postaji Hudajužna tretjina gradbenih stroškov na breme občine Grahovo. Stroški znašajo 18.500 K, vsled česar mora prispevati občina Grahovo svoto 6166.66 K. Nalaga se županstvu, da predloži to zadevo čim prej starešinstvu v pretres v svrhu, da se določi potrebno o nakazilu omenjene svote. — Delo izvrši c. kr. železniška uprava, čim nakaže občina Grahovo omenjeno svoto 6166.66 K blagajni ravnateljstva c. kr. državnih železnic v Trstu. — Na ta odlok je starešinstvo sklenilo, da občina ne more prispevati tako visoke svote, temveč bi bila voljna prispevati $\frac{1}{5}$ stroškov proračunjenih za most, ki bi se izdelal po načrtu cestnega odbora. Ta sklep se je naznanil deželnemu odboru. — Občinarjem se tu naznanja, da je občina Grahovo dobila od zneska 1700 K, ki ga je bila plačala kot $\frac{1}{3}$ stroškov za dovozno cesto 1540 K nazaj, tako da je občina plačala za to cesto le 160 K.

t Grahovo. Grahovsko županstvo je razpoložilo dne 22. m. m. obračun za l. 1913. Iz računov je razvidno, da je občina imela 10.043.03 K dohodkov, stroškov pa 13.083.95 K. Posamezne davčne občine imajo, in sicer: Grahovo 6220.26 K doh., 3377.02 K str.; Podbrdo 6849.76 K doh., 5181.75 K str.; Kneža 6256.02 K doh., 10.053.70 K str.; Stržišče 2746.56 K doh., 3131.12 K str.; Obloke 4451.12 K doh., 1637.81 K str.; Nemški Rut 2544.28 K doh., 2349.01 K str. — Koliko imajo davčne občine preostanka ali dolga, to lahko vsakdo izračuna, ako primerja stroške z dohodki. — Pripomniti je treba, da so se v l. 1913 znižali bolniški stroški in znašajo 3900 K. Naraščajo pa leto za letom izdatki za domače siromake. L. 1913 so znašali 3216.32 K, za siromake v hiralnici še posebej 2420.— K. Za prevožnjo bolnikov se je izdalo 252.57 K.

t Podbrdom je bil dne 30. m. m. pokopan najstarejši mož v fari Janez Torkar iz Trtnika št. 38, star 85 let. Pokojnik je služil 12 let pri vojakih in je bil veteran Radeckij-a. Vedno je še z veseljem pripovedoval vse bolj glavne dogodljaje iz svojega vojaškega življenja. N. p. v m.!

t Grahovo. Na dan Ozn. M. D. popoldne se je vršila pri nas slavnost blagoslovljenja novega kipa Lurške Matere Božje. Obenem se je ustanovilo tudi društvo Sv. Rož. Venca, v katero se je vpisalo prav lepo število duhovnjakov. To je dokaz, da je ljudstvo pri nas verno in je vsako obrekovanje v tem pogledu krivično.

t Hudodelstva detomora je osumljena neka 17-letna Nežika Leban iz Tolmina. Orožniki so je pripeljali v zapor. V soboto se vrši proti nji kazenska obravnava pred goriško poroto.

t Iz grahovske občine. Dne 25. marca je bil v Hudajužni zastopnik gagriške lesne eksportne delničarske družbe Dunaj-Peterburg, ki je napravil pogodbo s 24 drvarškimi delavci, da jih popelje 15. aprila t. l. na delo v Gagrij na Rusko (v Kavkazu). Ta družba ima tam spraviti do žage kakih 60.000 kubičnih metrov smrekovega lesa. Za to delo rabi 80 delavcev. Delo bo trajalo 6 do 9 mesecev. Delavci bodo dobivali po 11 K na dan, prosto vožnjo tja in sem ter plačajo se jim vse druge v državi navadne pristojbine. — Omenjena tvrdka je jako bogata in u-

pati je, da bode z delavci tako ravnala, da ne bodo imeli povoda pritoževati se. Kako se bodo delavci počutili v Kavkazu, bomo izvedeli od njih, ko pridejo nazaj. — Na Rumunskem zadnja leta niso bila dobra za naše drvarje.

t Grahovo. Matejčkov »Jernej« iz Zarakovca je dobil 8 dni zapora, ker ni znal razločevati, kaj je moje in kaj tvoje. Pomotoma je prejel za poldrugi dan dela pri kidanju snega 40 K. Neki drugi delavec ga je nato opozoril, da ni prav, ako obdrži ves denar ter naj vrne, kar je preveč prejel. Ali »Jernej« je rekel, naj molči in da bodeta ta denar skupaj zapila. To je pač žalostno za komaj 24 let starega mladeniča.

t Zanimiv lovski slučaj v Nemškem Rutu. Na lov sta šla brez dovoljenja dva moža. Komaj prideta v gozd, se jima predstavi lovski čuvaj — tudi ta brez pravic ter ju naznani orožništvu. Vsi trije so prišli pred sodnika. Sodnik pa je priznal lovskemu čuvaju 16, onima dvema pa po 8 dni zapora.

t Za delavce, ki gredo v tujino. C. kr. okrajno glavarstvo v Tolminu je že lansko leto izdalo okrožnico, s katero je opozorilo delavce, ki gredo delat v tujino, naj napravijo delavske pogodbe z delodajalci, ne pa s kakimi agenti, ki niso v to pooblašteni, ako hočejo, da se jim ne godi kaka krivica pri morebitnih sporih.

Bovški okraj.

b Iz Bovca. Pred vsem bodi nam pozdravljen vrli »Goriški List«, ki si ne le samo v vabilo napisal primeren program, ampak ga tudi, kakor se vidi iz dosedanjih listov, dejansko izvršuješ. Bodi prepričan, da naše vrlo in zvedno ljudstvo bo vedno na strani onih, ki delujejo za resničen blagor goriških Slovencev.

Dober mesec sem so bile tukaj na dnevnem redu občinske volitve. Začetkom se je zdelo, da bo nebroj strank, a polagoma začele so se posamezne približevati jedna drugi, tako da so končno šle v volilni boj Jonkova in ljudska stranka proti Ostan — Mlekuš-evi (Rejdarjevi). Prva je zmagala v tretjem in drugem razredu, v prvem pa le z polovico kandidatov, drugo polovico t. j. 4 starešine dobila je Ostanova stranka. Volitev županstva do danes (30. t. m.) še ni izvršena, a skoro gotovo bo županovalec zopet g. Jonko, ljudska stranka pa dobi mesto prvega podžupana. Z mnogimi novimi odborniki pridobila je občina izvrstnih delavnih moči, kakor se nasprotno jako obžaluje padeč dolgoletnega starešine in podžupana, g. Evana Mihelič-a st.

Z veseljem se gleda vstrajno delovanje tukajšnjega olupševalnega društva. Po dosedanjem delu kaže se, da bo gaj (park) pri M. Devici na Polju nekaj posebno lepega. Ko bodo razna našajena drevesa in sicer: lipe, divji kostanj, mecesni, posebna vrsta štirih borovcev in raznovrstna grmičevja dorasla, tedaj bo dovolj prijetne sence in ž nje združen prijeten planinski zrak bo marsikaterega semkaj privabil. Omeni se tudi, da starodavna, starinsko imenitna cerkev Marije Dev. je bila lansko leto po prizadevanju društva za ohranitev starin temeljito popravljena ter privabi marsikaterega tujca, da si ogleda posebne znamenite oltarje ter razne یرهsko-slike.

20. t. m. prišla je v Bovec l. stotnija domobranskega pešpolka pod poveljstvom g. stotnika Rus-a (Slovenca) na t. zv. poletno postajo. Nekateri pravijo, da ostane stotnija stalno tukaj. Vrli slovenski fantje dobro došli!

Vest o smrti našega rojaka, g. Adolfa Klavora, učitelja na Šolskem Do-

mu v Gorici, ni nam prišla sicer nenadna, ker smo o njega zelo nevarni boleznih vže prej vedeli, a vsejedno pretresla je marsikoga misel na žalostno dejstvo: da blagega Dolfi-ja ne bo več med nami. Dne 22. t. m. zbrala se je vsa šolska mladina pod vodstvom gg. učiteljev in učiteljic v tukajšnji cerkvi, ter bila prisotna slovesnemu cerkvenemu opravilu (osmini). Tebi pa, dragi Dolfi, sveti večna luč!

Sežanski okraj.

s **Radi sleparije** je bil zaprt neki 27 letni privatni uradnik Rudolf Tertnik iz Sežane.

Korminski okraj.

kr **Cesta iz Krmina do Vipolž** se kmalu prične delati. Ta potrebna cesta bode še tekom l. 1914 oddana prometu.

kr **Aretacija finančnega poveljnika.** Korminsko orožništvo je na povelje državnega pravdnštva aretiralo poveljnika finančne straže v Mirniku Jerneja Feiss in sicer zaradi nevarnih groženj napram svojim sorodnikom. Feissa so prepeljali v goriške zapore.

Tržiški okraj.

tr **Električni tramvaj v Tržiču.** V Tržiču se je ustanovila akcijska družba s pol milijonom kapitala, ki namerava napraviti v Tržiču že davno zaželeno električno cestno železnico. Vsi načrti so že gotovi in predloženi c. kr. ministerstvu za notranje zadeve v odobritev. Ker je v Tržiču vedno več prometa, bode to podjetje gotovo izborno uspelo.

tr **Pokopališče je oskrunil** v Devitnu v pijanosti neki Franc Ferfolja. Poddrl je več križev in nagrobnih kamnov. Ferfoljo so zaprli.

Gospodarstvo.

Nekoliko o pomladanskem gnojenju. Delo nas čaka na vseh koncih in krajih; treba je orati, gnojiti, kopati in sejati. Komaj je minula zima in že moramo skrbeti in misliti na prihodnost. Kmet preživlja vse, sebe in meščane, torej mora toliko pridelati, da imamo vsi dovolj. Prebivalstvo pa narašča jako hitro, posebno pa v velikih mestih, zato je tudi potreba od leta do leta vedno večja. Večje potrebščine — večja bremena. Ta bremena p a občuti najbolj kmet. Njegovi pridelki se res plačujejo nekaj boljše kot pred leti, toda tudi njegovi izdatki so večji. Od vseh strani se pritiska na ubogega kmeta in denar, ki ga dobi za svoje pridelke, se komaj segreje v žepu.

Če hoče kmet danes izhajati mora gledati na to, da pridelava kolikor mogoče na svojem zemljišču. Zemlja pa je že jako izmučena in ne more z lastno močjo toliko roditi, kolikor zahtevajo naše potrebe. Vsakdo tudi dobro ve, da mu je treba v prvi vrsti mnogo dobrega gnoja, da ž njim privaja zemlji potrebne snovi, ki jih rabijo rastline kot hrano. Imamo pač domači gnoj, a tega je premalo. Skoro Vsak gospodar mora pustiti vsako leto polovico svojega zemljišča negnojeno. Koliko izgube ima že zaradi tega!

Razumnejši gospodar si nabavi umetna gnojila, ki so dandanes že precej razširjena v kmečkem gospodarstvu.

Vendar se ta gnojila vse premalo uporabljajo ien ne v zadnji vrsti zaradi nezaupanja našega ljudstva do njih. To nezaupanje pa je večkrat tudi opravičeno, saj se vedno sliši o slabih umetnih gnojilih, ki prihajajo na trg. Kaj drugega je pa, ako kupi kmetovalec gnojilo pri tozadevnih domačih zadrugah, ki dajo

gnojila preiskati, predno jih sprejmejo od tovarne. Pa tudi ni vseeno, kakšno gnojilo in koliko ga uporablja kmetovalec.

Ako gnojimo z živalskim gnojem, dobijo rastline vse snovi, ki jih potrebujejo. Ni tako pa, ako se poslužimo umetnih gnojil. Zato podajamo v naslednjem nekatera navodila glede gnojenja z umetnimi gnojili.

Umetna gnojila se razdele v glavnem v: kalijeva, dušičnata in fosfatna gnojila. Vsaka teh treh glavnih vrst gnojil se zopet razdeli v hitro in počasi raztopna gnojila. Spomladi se z vseh uporabljajo hitro raztopna gnojila, to so taka, ki se hitro razstopijo in dajejo tako tudi hitro rastlinam potrebno hrano. Taka gnojila so: kalijeva sol, čilski soliter in superfosfat. Mnogokrat in pri raznih prilikah smo že opozorili naše gospodarje, da je popolnoma napačno gnojiti samo z enim gnojilom. Najboljše in tudi edino priporočljivo je gnojiti z vsemi tremi gnojili. Kajti ako gnojiš z enim gnojilom, primanjkujejo potem rastlini one snovi, ki jih daje druga gnojila. In ni treba se prav nič čuditi, če izostane pričakovani uspeh, ako se ne uporabi umetnih gnojil pravilno.

Ker so pa razmere povsod drugačne, ni mogoče natančno povedati, koliko naj se vzame od vsakega gnojila. Najboljše bi bilo, da vsak poskusi na majhnem delu zemljišča, preden pognoji celo zemljišče.

Na podlagi raznih poskusov pa se priporočajo sledeče količine za 1 hektar s pomladanskimi semeni posejanega sveta: 200 kg kalijeve soli, 400—500 kg fosfatnega gnojila in 150—200 kg čilskega solitra. Za okopavine je treba približno 250 kg kalijeve soli. 14 dni pred gnojenjem s kalijevo soljo in fosfatnim gnojilom se pa priporoča zemljišče podorati. — Bolj previdno moramo ravnati s čilskim solitrom, katerega bodemo trosili najmanj dvakrat, in sicer prvič pri setvi, v drugič pred prvim okopavanjem, pri setvah pa, ko so iste približno 5 do 10 cm visoke. Drugače se pa trosi čilski soliter, ko so rastline suhe ter pri okopavanju med vrste. Med dušičnatimi gnojili se pa čilski soliter priporoča zaradi tega, ker deluje takoj in upliva naglo na raščo. Njegov dušik porabijo rastline takoj, česar pa pri drugih dušičnatih gnojilih ni opaziti.

Izdajatelj konsorcij „Goriškega lista“ Odg. urednik Josip Vimpošek. Tiska »Narodna Tiskarna« (odgov. L. Lukežič).

Sante Busolini

trgovec z jedilnim blagom v Gorici

naznanja slav. občinstvu, da je preselil svojo trgovino iz dosedanjih prostorov na Kornu št. 13 v ulico Sv. Antona šte. 2 tik trgovine g. Ig. Saunig.

V novih prostorih bo postregel slav. občinstvu z najboljšim blagom, nizkimi cenami in dobro postrežbo. — Istotako tudi v svoji podružnici v Solkanu št. 311. Obenem priporoča svojo apnenico v Solkanu. Cenj. naročila se sprejema v trgovini v ulici sv. Antona šte. 2 in se izvršujejo točno.

A. v d. BERINI

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga oljkega olja prave vrste najboljši trdki iz istra, Dalmacije, Molfette, Bari in Nee s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 1.04, 1.12, 1.20, 1.28, 1.36, 1.44, 1.60, 1.80, 2.—, 2.40 za luči po 72 vin.

N. debelo cene ugodne. Pošilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zameni s polno. Pravi vinski kis in navaden. Za oga mila in sveč. — Cene zmerne.

Perje za blazino po zelo nizkih cenah.

1 kg razcepljenega sivega perja 2 K; boljše vrste 2 K 40 v; polubelo najboljšo K 2 80 v; čisto belo 4 K; belo, puh 5 K 10 v; 1 kg najfinejše belo razcepljeno 6 K 40 v, 8 K; 1 kg puh-perja, sivo K 6, 7; belo fino 10 K; najfinejše prsno 12 K. Pošiljatev 5 kg, poštnine prosto.

Izgotovljena posteljna oprava iz goslega, rdečega, plavega, belega ali rumenastega nankinga; 1 pernica dolga 180 cm, široka 120 cm ter 2 blazini vsaka po 80 cm dolga ter 60 cm široka s finim, trpežnim puhom K 16 s pol-puhom K 20, s finim puhom I. vrste K 24; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine za pod glavo K 3, K 3-50, K 4. Pernice 200 cm dolge in 140 cm široke K 13, K 14-70, K 17-80 in K 21. Pernati madraci iz močnega križastega Gradna 189 cm dolgi in 116 cm široki K 12-50 in 14-80.

Razpošilja se proti povzetju, in sicer od K 12 poštnine prosto. Neugajajoče se zamenja ali pa se vzame nazaj ter se vrne denar. Ceniki zastoj in poštnine prosto.

S. Benisch, Deschenitz št. 992, Češko.

Železna blagajna je na prodaj, po nizki ceni. Več izve espi kjaobu Šuligoju, urarju v Gorici, Gosposka ulica šte. 19.

Naznanilo.

Sl. občinstvu v mestu in deželi uljudno naznanjam, da sem preselil in na novo uredil

krojaško delavnico na Tekališču Franc Josipp št. 27 in ulica Bertolini št. 2 (prej na Kornu).

Priporočam se sl. občinstvu v mestu in deželi posebno pa še preč. duhovščini.

S spoštovanjem se bilježim udani

Franc Simičič
krojaški mojster.

Prva slovenska trgovina z jedilnim blagom

Anton Kuštrin,

v Gorici Gosposka ulica št. 25.

Priporoča slav. občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko trgovino raznega jedilnega in kolonialnega blaga. Vse blago prve vrste. Cene zmerne in nizke. Postrežba točna in solidna. Na željo odjemalcev v mestu se blago dostavlja na dom.

Pošilja se po železnici in pošti.

JOSIP TERPIN

naslednik Antona Potatzky
v Gorici na sred Raštela šte. 7.
Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovanje ni. nberskega in drobnega blaga, ter tkanin, preje in nitij. **Potrebnosti** za pisarne, kadilce in popotnike. Najboljše šivanke in šivalne stroje; potrebščine za krojače in črevljarje. — S. etinjice, rožni venci in mašne knjige.

Hišna obuvala za zimsko in letne čase. Raznovrste semena, trave in detelje.

Najboljše preskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, pradajalce po sejnih in trgih po deželi. P. n. g. pričakujemo obilnih odjemalcev.

CENTRALNA POSOJILNICA V GORICI

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

vabi svoje člane na

redni občni zbor

ki se vrši

v četrtek, dne 16. aprila 1914 ob 10¹/₂ uri dop. v zadruginih prostorih, Corso Verdi šte. 32.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. a) Potrjenje računskega sklepa za upravno leto 1913.
b) Določba o uporabi dobička.
c) Določba visočine obresti deležev.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Morebitni predlogi.

K obilni udeležbi vljudno vabi

načelstvo.

Najboljše in najmodernejše sukno za moške in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje Jugoslov. razpošiljalna R. STERMECKI v Celju št. 304. Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami poštnine prosto.

Odli ovana pekarna in sladničarna

K. Draščik

v GORICI na KORNU

(v lastni hiši).

Podružnici: Gosposka ulica šte. 7 in ulica Čorno šte. 4

izvršuje naročila vsakovrstnega pečiva, torte, kolače za birmance in poroke, pi ce itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig buteljkah. Priporoča se slavnemu občinstvu. Cene jako nizke.

Edino moderno delavnico z električno gonilno silo toplotno priporoča

Josip Lipicer.

Stolna u. 7, (župnijski hiši)

preč. duhovščini za izdelovanje cerkvene posode, orodja in lesti ncev. Stare p sode, orodje se temeljito prenovijo po kakor mogoče nizki ceni in tudi na obroke.

Vse lastnega izdelka!

Matere, ki imajo svoje otroke rade, jim dajo za okrepčilo dobrega mleka s Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo.

Kathreinerjeva se po slovitom Kathreinerjevem načinu napravi iz najboljšega sladu in jo te 23 let zdravniško priznana krepična pijača.

Pri nakupu se mora vedno izrecno zahtevati prisina Kathreinerjeva v zaprtih zavojih s sliko župnika Kneippa.

Tvrdba O. ZAJEC

trgovina z železjem v Gorici v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga.)

Priporoča bogato zalogo železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in stavbeno mizarstvo, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, straniščne naprave in upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico, žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peči, kuhinska in hišna oprava. Postrežba točna, domača in cene konkurenčna.

Pinter & Lenard -- Gorica Raštelj 7-9.

Vinogradniki in kmetovalci dvakrat porinjano-žico za trte, razne mreže in žico s trnjem za ograje kupite v veliki izbiri in prav nizkih cenah le pri naši domači trdki. m m m

Mirodilnica, papirnica in tovarna šolskih zvezkov

Kožnar & C. i GORICA

Tekališče Josipa Verdija št. 7.

Najcenejši nakupovalni vir na drobno in debelo.

Kako krmite

?? najceneje ??

Hitro maščjenje je ceno maščjenje. Najhitreje se prašiči maste iz zrastejo, ako jih krmite z mastilom

Fattinger-jev „Lucullus“.

Pattinger-jev „Lucullus“ II. vrste (fin) za raščo. — Fattinger-jev „Lucullus“ III. vrste (debel) za maščjenje.

Vzorci in cenik brez stroškov pri

Tovarni živinskih krmil Fattinger & C. o d. dr. Dunaj Juzersdorf.

Fattinger-jev „Lucullus“ se dobiva pr. Zvezi gospodarskih zadrug in društev v Gorici.

„CENTRALNA POSOJILNICA“
REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO
v GORICI

obrestuje hranilne vloge po 5%. Daje članom posojila na vknjižbo po 6%, na menice po 7%, na mesečno odplačevanje, ki znaša mesečno 2 K za vsakih 100 K. Rentni davek plačuje posojilnica sama. Zadrugiški urad je v lastni hiši Corso Gus. Verdi št. 32, I. nad Uradne ure vsak dan razun nedelj in praznikov od 8. ure zjutraj do 1. popoldne.

Odbor.

POMLAD JE TU!!

Priporoča se pri nakupu pomladanskih novosti kakor: krasno modno blago za ženske obleke. -- Trpežno sukno do najfinejšega angleškega sukna za moške obleke. -- Velika zaloga potreščin za šivilje in krojače. Lepa izbira solčnikov in dežnikov.

domača tvrdka
POZOR!

Ivančič & Kurinčič

Gorica
Gospodska ulica II.

Vzorci poštine prosti proti vrnitvi.

Cene najnižje in stalne.

Hiša z vrhom

se proda v ulici Strazig. Pripravna je v pritličju tudi za obrt. Pojasnila daje upravništvo „Goriškega lista“.

Posestvo v Kronbergu na prodaj.

Hiša nova, travniki, vinogradi in za domačo potrebo gozda. Poizve se pri Jožef Mačus, krčmarju, Damber 98, Kronberg p. Solkan.

Lastniki trnovskih apnenic

naznanjajo da od dne 8. marca t. l. je cena trnovskemu živemu apnu poskočila. Sedanja cena živemu apnu v Gorico pripeljana za 100 kilogr. je K 280. Za naročnike izven goriškega mesta se cena toliko zviša, kolikor znaša razlika daljave od Gorice. Živo trnovsko apno se naročuje ednio pri našem zastopniku g. Filipu Krivic, ulica Ponte Nuovo v Gorici v hiši Pallich

Mesnica

Gorica, Ulica Treh Kraljev (Via Tre Re) blizu kavarne »Dogana«.

Priporočam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo mesnico. Poskusite in boste gotovo dobro postreženi! Dobiva se goveje, telečje in svinško meso, vse prve vrste, sveže in suho, vsa domača perutnina po nižini ceni. Za več jančjega mesa po dogovoru se daje še večji popust. Ako odjen alci žele, pošilja se meso tudi na dom. Z odličnim spoštovanjem

Andrej Frandolič, mesar.

Trgovina z usnjem

v Kapucinski ulici št. 2 („Pri Lizi“).

Podpisani priporočam sl občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino z usnjem. *Imam usnje is najboljših tovarov.* Prodajam vse čevljarske potreščine. Cene konkurenčne. Blago dobro Postrežba pošena.

Z odličnim spoštovanjem se bilježim

JOSIP MARUŠIČ, trgovec.

Vsem gospodinjam
toplo priporočamo

KOZINSKO CIKORIJO

edno pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist
obmejnim sovencem.

„Ljubljanska kreditna banka“ podružnica v Gorici

Centrala Ljubljana, podružnice: Celje, Celovec, Sarajevo, Split, Trst.

Delniška glavnica K 8.000.000.
Rezervni zaklad K1.000.000.00

Vloge na knjižice po 4 $\frac{1}{2}$ %, v tekočem računu po dogovoru.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst, deviz - valut.
Borzna naročila.
Promese za vsa žrebanja.
Vnovčenje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev.

Eskont menic
— Stavbeni krediti. —
Predujmi na vrednostne papirje.
Srečke na obroke.

Sprejemanje vrednot v varstvo in oskrbovanje.
Safes.
Nakazila v inozemstvo.
Kreditna pisma.

... Pomlad se bliža ...

.. Velikanoč se bliža ..

Dospelo je

izredno lepo modno blago za ženske in sukno za moške obleke. --- Od priprostega do naj finejšega itd. itd.

NEKAJ NOVEGA SO:

mrežične srajce za gospode pod imenom „Porosa“ (francoski izdelek) prijetna in zdrava noša za pomlad in poletje. Lepo izdelane obleke za deklice in dečke po priznanih nizkih in stalnih cenah.

Se priporoča tvrdka:

Hedžet & Koritnik,

Gorica, vogal Tekališče Jos. Verdija in šolska ul. 5.